

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 50/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. Ing. V. Š., B., zastúpeného advokátom JUDr. T. Š., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 36 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 2 a čl. 13 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 280/2008 z 21. októbra 2009 a sp. zn. 2 Sžo 306/2008 z 21. októbra 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. Ing. V. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. januára 2010 doručená sťažnosť Mgr. Ing. V. Š., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. T. Š., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 36 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12

ods. 2 a čl. 13 ods. 3 ústavy, ako aj svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo 280/2008 z 21. októbra 2009 a sp. zn. 2 Sžo 306/2008 z 21. októbra 2009.

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti vyplýva, že predmetom konania vedeného pred najvyšším súdom pod sp. zn. 2 Sžo 306/2008 bolo rozhodovanie o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 S 369/2005-65 z 2. októbra 2008. Krajský súd označeným rozsudkom zamietol žalobu sťažovateľa, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia predsedu Úradu pre štátnu službu č. UŠŠ-12429/2005 z 29. júna 2005, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie č. 11368/2005 z 1. júna 2005 o odvolaní sťažovateľa z funkcie vedúceho služobného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „funkcia vedúceho“) podľa § 10 ods. 11 písm. d) zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“). Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Sžo 306/2008 z 21. októbra 2009 napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Kľúčovou námietkou, ktorú sťažovateľ uplatňoval v predmetnom konaní (ďalej aj „konanie o odvolaní z funkcie vedúceho“) pred krajským súdom ako súdom prvého stupňa, ako aj pred najvyšším súdom ako súdom odvolacím, bolo jeho tvrdenie, že v ňom príslušné správne orgány aplikovali právnu úpravu, ktorá je v rozpore s ústavou a medzinárodnými zmluvami. V tejto súvislosti sťažovateľ v konaní pred krajským súdom navrhol, aby konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) prerušil a podal ústavnému súdu návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy o súlade § 10 ods. 11 písm. d) zákona o štátnej službe s čl. 12 ods. 2, čl. 13 ods. 3 a čl. 36 písm. b) ústavy a s čl. 14 dohovoru.

Krajský súd rešpektujúc návrh sťažovateľa podal takýto návrh ústavnému súdu. Ústavný súd o tomto návrhu rozhodol uznesením sp. zn. PL. ÚS 13/2008 z 9. apríla 2008 tak, že konanie zastavil s poukazom na skutočnosť, že namietané ustanovenie zákona

o štátnej službe už stratilo platnosť a účinnosť, pričom „zdôraznil, že v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy je v zásade oprávnený posudzovať len súlad platných právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení s právnymi predpismi vyššej právnej sily, čo možno okrem iného nepriamo odvodiť aj z § 41a ods. 4 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ak preskúmané právne predpisy stratia platnosť pred vyhlásením nálezu ústavného súdu, konanie sa zastaví“. Krajský súd po doručení označeného uznesenia ústavného súdu rozsudkom č. k. 1 S 369/2005-65 z 2. októbra 2008 žalobu sťažovateľa zamietol, pričom z jeho odôvodnenia vyplynulo, že dospel k záveru, že v danom prípade rozhodnutiami správnych orgánov nedošlo k porušeniu zákona, na základe toho, že mal za nesporne preukázané, že k odvolaniu sťažovateľa z funkcie vedúceho došlo v súlade s § 10 ods. 11 písm. d) zákona o štátnej službe v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (tento záver nespochybňuje ani sťažovateľ).

Predmetom konania vedeného pred najvyšším súdom pod sp. zn. 2 Sžo 280/2008 (ďalej aj „konanie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru“) bolo rozhodovanie o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu č. k. 1 S 414/2005-65 z 2. októbra 2008. Krajský súd označeným rozsudkom zamietol žalobu sťažovateľa, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia predsedu Úradu pre štátnu službu č. UŠŠ-13284/2005 z 24. augusta 2005, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie č. OÚ-33-44/1-PR-2005 z 8. júna 2005 o skončení štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľa podľa § 40 ods. 2 písm. c) zákona o štátnej službe. Ku skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru došlo z dôvodu, že sťažovateľ bol odvolaný z funkcie vedúceho a nebol zaradený na iné štátnozamestnanecké miesto v inom odbore štátnej služby z dôvodu, že služobný úrad takéto miesto nemá a so žalobcom sa nedohodol inak.

Sťažovateľ v sťažnosti neopisuje priebeh konania o odvolaní z funkcie vedúceho a konania o skončení štátnozamestnaneckého pomeru. Obmedzuje sa len na konštatovanie, že „... opísanými okolnosťami [z kontextu sa dá vyvodiť, že sťažovateľ má na mysli zrušenie, a teda stratu platnosti a účinnosti sporného ustanovenia § 10 ods. 11 písm. d) zákona o štátnej službe a v tejto súvislosti aj zastavenie konania o jeho súlade s ústavou a dohovorom uznesením ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 13/08 z 9. apríla 2009, pozn.] došlo

k domnelému vytvoreniu vákua v možnostiach ochrany práv sťažovateľa, pričom osobitne treba zdôrazniť podiel zákonodarcu ne jej vzniku. Je pritom irelevantné, v akom zmysle. Podstatné je, že nespornou motiváciou k zmenám sporného ustanovenia boli argumenty, obsiahnuté v žalobe sťažovateľa, ktorými odôvodňoval návrh na prerušenie konania a ktoré tvorili napokon obsah podania súdu na ústavný súd. Za tohto stavu, konkretizovaného aj ďalej, boli rozsudky Najvyššieho súdu, potvrdzujúce zamietajúce rozhodnutia prejavom rezignácie na púta striktného determinizmu, hoci prínosom pre spravodlivé rozhodovanie v súlade s čl. 6 Dohovoru a 46 Ústavy by naopak bola vyššia úroveň sudcovskej kreatívnosti.“

Najvyššiemu súdu sťažovateľ vyčíta, že pri svojom rozhodovaní „sa pomerne alibisticky odvolal na to, že sporné ustanovenie v rozhodujúcom čase platné a účinné bolo. Vyšiel teda dôsledne z toho, že § 246c ods. 1) O. s. p. použiť netreba, i keď v spojení s podstatnými námietkami sťažovateľa by to východisko bolo.“. V nadväznosti na to, sťažovateľ poukazuje na § 135 ods. 1 v spojení s § 135 ods. 2 OSP, z ktorých vyplýva „...jednak právna báza na posudzovanie váhy a dopadu noriem a princípov antidiskriminácie v protiklade k bývalej litere zákona, ktorú tieto normy a princípy zo zákona vytlačili“.

Vo vzťahu k už spomenutému uzneseniu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 13/08 z 9. apríla 2008 sťažovateľ uvádza, že „v dôsledku svojho výroku znamenalo pre sťažovateľa citeľný hendikep, ktorý zaviedol súd do slepej uličky formalizmu“. V tejto súvislosti navrhuje, aby sa ústavný súd na účely konania o tejto sťažnosti oboznámil „s dôvodovou správou k zmenám, týkajúcim sa § 10 zák. č. 312/2001 Z. z. Ozrejmi sa tak, ako by bola v konaní o žalobách už prakticky s istotou riešená ťažisková prejudiciálna otázka: musí alebo nesmie za daného stavu poznatkov súd quasi sporné ustanovenie aplikovať.

Napriek tomu, že nesúlad napadnutého ustanovenia s ústavou a Dohovorom nebol vyslovený nálezom, supluje takýto výrok práve daný stav poznatkov...“.

Podľa sťažovateľa „Námietka porušenia práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 Dohovoru a čl. 46 Ústavy SR vychádza z presvedčenia o arbitrárnom a ústavne neudržateľnom výsledku, zapríčinenom neakceptovaním a odmietnutím zákazu diskriminácie. Podľa súčasného znenia ZSS (sťažovateľ má na mysli zákon o štátnej službe, pozn.) vo vzťahu k predchádzajúcemu je sťažovateľ diskriminovaný v rozpore s čl. 14 Dohovoru (... iné postavenie!) a čl. 12 ods. 2 a 13 ods. 3) Ústavy SR v pomere či v rozsahu horšom, ako v čase podania žalôb. V lepšom postavení sú už aj ostatní vedúci služobných úradov ministerstiev.“

Sťažovateľ uvádza, že si je vedomý obmedzených možností ústavného súdu zasahovať do konania a rozhodovania všeobecných súdov v kontexte s jeho doterajšou judikatúrou, zároveň ale zdôrazňuje, že „Tento prípad patrí medzi tie, ktoré si tento zásah vyžadujú. I keď v prípade vyhovenia sťažnosti dôjde k reparácii škodlivých následkov napadnutých konaní, znamenalo obdobie piatich rokov neistoty a pocitu beznádeje z takmer feudálneho postupu voči sťažovateľovi značnú frustráciu. Je preto opodstatnená aj žiadosť o priznanie primeraného zadosťučinenia.“

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

«1) Najvyšší súd SR porušil rozsudkami, vydanými v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Sžo 280/08 a 2 Sžo 305/08 (ide o zjavnú pisársku chybu, správne má byť „2 Sžo 306/2008“, pozn.) základné práva sťažovateľa chránené článkami 6 ods. 1) a 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1), 12 ods. 2), 13 ods. 3) a 36 písm. b) Ústavy SR.

2) Uvedené rozsudky sa zrušujú a veci sa vracajú Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konania.

3) Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi z titulu primeraného zadosťučinenia sumu 2.000,- Eur.

4) Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi právo na náhradu trov konania.»

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv čl. 46 ods. 1 a čl. 36 písm. b) ústavy v spojení s porušením čl. 12 ods. 2 a čl. 13 ods. 3 ústavy, ako aj svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 14 dohovoru rozsudkami najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 280/2008 z 21. októbra 2009 a sp. zn. 2 Sžo 306/2008 z 21. októbra 2009.

Z obsahu sťažnosti možno vyvodiť, že kľúčová a v zásade jediná námietka sťažovateľa proti oboj napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu spočíva v tom, že najvyšší súd v nich potvrdil správnosť záverov krajského súdu vyjadrených v rozsudkoch č. k. 1 S 369/2005-65 z 2. októbra 2008 a č. k. 1 S 414/2005-65 z 2. októbra 2008,

založených na právnom názore, podľa ktorého na veci sťažovateľa týkajúce sa jeho odvolania z funkcie vedúceho a skončenia jeho štátnozamestnaneckého pomeru bolo potrebné aplikovať § 10 ods. 1 písm. d) zákona o štátnej službe v znení platnom a účinnom v čase vydania príslušných správnych rozhodnutí, hoci podľa názoru sťažovateľa bolo toto ustanovenie zákona o štátnej službe v relevantnom znení v rozpore s ústavou a dohovorom, a preto sa aplikovať nemalo.

Ústavný súd považoval za potrebné poukázať na skutočnosť, že sťažovateľ sa v sťažnosti obmedzuje na konštatovanie, že aplikáciou § 10 ods. 1 písm. d) zákona o štátnej službe v jeho veciach došlo k jeho (protiústavnej) diskriminácii, pričom neuvádza žiadne argumenty v prospech tohto tvrdenia ani v prospech tvrdenia o nesúlade tejto právnej normy s ústavou a dohovorom, hoci z obsahu sťažnosti zjavne vyplýva, že práve tento jeho právny názor tvorí právny základ jeho sťažnosti.

K obligatórnym náležitostiam každého návrhu na začatie konania pred ústavným súdom patrí aj odôvodnenie návrhu (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), pričom ústavný súd už vo svojej doterajšej judikatúre zdôraznil (pozri napr. IV. ÚS 359/08), že nedostatok odôvodnenia návrhu (sťažnosti) má významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom, pričom okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Sťažnosť sťažovateľa takéto právne argumenty neobsahuje, pričom ústavný súd takýto rozsah nedostatkov nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (m. m. IV. ÚS 409/04).

Za daných okolností rigorózný prístup ústavného súdu k uvedenému nedostatku sťažnosti sťažovateľa zastúpeného kvalifikovaným právnym zástupcom zakladá dôvody

na to, aby ju pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

V danom prípade ale ústavný súd nepovažoval za dostatočné odmietnuť sťažnosť na základe uvedeného právneho záveru, keďže považoval za vhodné vysloviť svoje právne názory aj ku kľúčovej a v zásade jedinej (aj keď neodôvodnenej) námietke sťažovateľa spočívajúcej v tvrdení, že k porušeniu ním označených práv napadnutými rozsudkami najvyššieho súdu došlo z dôvodu, že najvyšší súd ako odvolací súd v nich akceptoval (toleroval) aplikáciu právnej normy súdom prvého stupňa (a v predchádzajúcom konaní aj príslušnými orgánmi štátnej správy), ktorá je (bola) podľa jeho názoru v rozpore s ústavou a dohovorom. Sťažovateľ na tomto právnom základe žiada, aby ústavný súd vyslovil, že napadnutými rozsudkami najvyššieho súdu boli porušené jeho ústavou garantované práva, zrušil tieto rozsudky a veci vrátil na ďalšie konanie najvyššiemu súdu. Z konkrétnych okolností veci vyplýva, že ústavný súd by prípadne mohol vyhovieť sťažnosti sťažovateľa len vtedy, ak by si meritórnym spôsobom osvojil právny názor sťažovateľa o nesúlade § 10 ods. 1 písm. d) zákona o štátnej službe v znení platnom a účinnom v čase vydania príslušných správnych rozhodnutí s ústavou a dohovorom, dospel k záveru o jeho neaplikovateľnosti a na tomto základe uplatnil voči napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu svoju kasačnú právomoc priznanú mu čl. 127 ods. 2 ústavy.

Vychádzajúc z uvedeného bolo potrebné, aby sa ústavný súd vyjadril k tomu, či je oprávnený v konaní o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vysloviť, aj keď len prejudiciálne, ale pritom právne zaväzujúcim spôsobom (pozri § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde), svoj právny názor k otázke súladu zákona, príp. iného právneho predpisu nižšieho stupňa právnej sily (jeho časti, prípadne jeho jednotlivého ustanovenia) s ústavou, resp. kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou a na tomto základe rozhodnúť o sťažnosti v merite veci.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd odkazuje na právny názor vyplývajúci z jeho ustálenej judikatúry, podľa ktorého „každé konanie možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť

inému druhu konania pred ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom“ (II. ÚS 66/01, tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07). Z citovaného okrem iného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Záver vyplývajúci z citovaného právneho názoru má nesporne aj ústavnú relevanciu, a to zvlášť v prípadoch, ak by sa v konaní, ktoré patrí v zmysle čl. 131 ods. 2 ústavy do pôsobnosti senátu ústavného súdu, mala uplatniť právomoc, ktorú ústava zveruje do pôsobnosti pléna (čl. 131 ods. 1 ústavy), čo je aj prípad sťažovateľa. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu nemôže v rozpore s ústavnou úpravou atrahovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd je v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy viazaný prezumpciou ústavnosti právnej normy, ktorá sa má (mala) na posudzovaný prípad aplikovať (porovnaj I. ÚS 39/96, I. ÚS 259/07, III. ÚS 225/04, IV. ÚS 2/08). Rovnako, resp. o to viac, je prezumpciou ústavnosti viazaný aj všeobecný súd (vo veciach sťažovateľa najvyšší súd).

Ústavný súd limitovaný zásadou prezumpcie ústavnosti aplikovaných právnych noriem v predmetných veciach preskúmal opodstatnenosť sťažnosti sťažovateľa. Vychádzal pritom zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo

slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Pri preskúvaní opodstatnenosti sťažnosti sa ústavný súd riadil svojou stabilizovanou judikatúrou, v ktorej zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (svojvoľné), a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá tvorí súčasť právneho poriadku Slovenskej republiky alebo tvorí súčasť takých medzinárodných zmlúv, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, t. j. k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. II. ÚS 249/04, IV. ÚS 23/05, I. ÚS 236/06, III. ÚS 363/06).

Ústavný súd z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 306/2008 z 21. októbra 2009 týkajúceho sa odvolania sťažovateľa z funkcie vedúceho zistil, že najvyšší súd v ňom po poukaze na § 10 ods. 11 písm. d) zákona o štátnej službe (v znení platnom a účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia), podľa ktorého predseda odvolá vedúceho úradu, ktorý nemá nadriadený služobný úrad, ak minister predloží predsedovi návrh na odvolanie vedúceho úradu v služobnom úrade, ktorým je ministerstvo, konštatoval, že *„žalovaný postupoval v súlade s platnou právnou úpravou, keď na základe návrhu ministra vnútra odvolal žalobcu z funkcie vedúceho služobného úradu Ministerstva vnútra SR. Nakoľko v správnom súdnictve súdy preskúmajajú zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov, odvolací súd dospel k totožnému záveru ako krajský súd, ktorý v postupe správneho orgánu nevidel rozpor so zákonom a preto podanú žalobu zamietol.“*

Z odôvodnenia označeného rozsudku tiež vyplýva, že najvyšší súd v ňom reagoval aj na kľúčovú námietku sťažovateľa, podľa ktorej je záver krajského súdu v napadnutom rozsudku, že preskúmaným rozhodnutím správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona, v absolútnom protiklade s názorom, ktorý krajský súd vyslovil v súvislosti s uznesením o prerušení konania, v ktorom vyslovil názor, že príslušné ustanovenie zákona o štátnej službe je v rozpore s ústavou. Podľa najvyššieho súdu je toto tvrdenie žalobcu (sťažovateľa) *„absolútne irelevantné. Aj keď všeobecný súd dospeje k názoru, že ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, vzťahujúce sa na rozhodovanie vo veci, je v rozpore s ústavou... neznamená to, že taký nesúlad naozaj existuje. Táto téza vyslovená všeobecným súdom je len zákonným predpokladom, aby o súlade právnych predpisov mohol rozhodovať Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorému táto kompetencia v zmysle ústavy prináleží.“* V nadväznosti na citované v ďalšej časti odôvodnenia svojho rozsudku najvyšší súd na základe analýzy čl. 144 ústavy konštatoval, že *„nie sám všeobecný súd vysloví nesúlad právnych predpisov, ale na základe jeho domnienky o tom rozhoduje Ústavný súd SR“*, a na základe toho uzavrel, že *„krajský súd postupoval správne, keď posudzoval postup a rozhodnutie žalovaného podľa zákonných ustanovení platných a účinných v čase vydania napadnutého rozhodnutia“*.

Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 280/2008 z 21. októbra 2009 týkajúceho sa skončenia štátnozamestaneckého pomeru sťažovateľa ústavný súd zistil, že sťažovateľ v ňom namietal v zásade len tú skutočnosť, že vydanie napadnutého rozhodnutia o skončení štátnozamestnaneckého pomeru sa uskutočnilo vo väzbe na predchádzajúce rozhodnutie o odvolaní z funkcie vedúceho, ktoré bolo podľa jeho tvrdenia vydané v rozpore s ústavou a dohovorom, t. j. argumentoval obdobne ako vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Sžo 306/2008. Za daných okolností najvyšší súd po analýze dovtedajšieho priebehu konania v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že *„pri skončení štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu bol správnymi orgánmi dodržaný zákonný postup a preto Najvyšší súd SR konštatuje, že právne posúdenie prejednávanej veci krajským súdom je správne (založené na aplikácii príslušných ustanovení zákona o štátnej službe v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia, pozn.) a nie sú dané dôvody na zrušenie napadnutého rozsudku“*. Vo vzťahu k dôvodom odvolania uvedeným žalobcom najvyšší súd v podrobnostiach odkázal na rozsudok sp. zn. 2 Sžo 306/2008 z 21. októbra 2009.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatoval, že najvyšší súd v oboch napadnutých rozsudkoch dospel k právnemu záveru, že na veci sťažovateľa bolo potrebné aplikovať príslušné ustanovenia zákona o štátnej službe v znení platnom a účinnom v čase vydania napadnutých rozhodnutí správnych orgánov, t. j. neosvojil si právny názor sťažovateľa, že ustanovenie § 10 ods. 11 písm. d) zákona o štátnej službe bolo v relevantnom čase v rozpore s ústavou a dohovorom, a preto ho nebolo možné v jeho veciach aplikovať. Tento právny záver najvyššieho súdu pritom v konkrétnych okolnostiach prípadu nemožno považovať za svojvoľný a ani zjavne neodôvodnený, keďže najvyšší súd ho v oboch napadnutých rozhodnutiach síce stručne, ale podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil.

Vo vzťahu k právnemu názoru sťažovateľa o protiústavnosti označeného ustanovenia zákona o štátnej službe ústavný súd bez ambície, ako aj oprávnenia (pozri už uvedené) zaujať k nemu zásadnejšie stanovisko považoval za potrebné v konkrétnych okolnostiach prípadu podotknúť, že tento právny názor zd'aleka nie je tak jednoznačný, ako ho sťažovateľ

prezentoval v konaní pred všeobecnými súdmi a ako ho podáva aj v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu (bez akejkoľvek argumentácie). Za týchto okolností nemožno najvyššiemu súdu s ústavnou relevanciou vyčítať, že si právny názor sťažovateľa neosvojil. V tejto súvislosti ústavný súd poukázal na svoju judikatúru, podľa ktorej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. v súlade s jeho právnymi názormi. Neúspech v súdnom konaní nemožno považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06). Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že napadnutými rozsudkami nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 36 písm. b) ústavy ani jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v kontexte s tým ani k porušeniu čl. 12 ods. 2 a čl. 13 ods. 3 ústavy a čl. 14 dohovoru, a preto vyhodnotil sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú.

Vychádzajúc z uvedených právnych záverov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, ako aj z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. februára 2010